

Omsorgsportalens synpunkter på utkast till marknadsanalys från PTS

2023-09-25

Frågor som rör slutsatser i utkastet till marknadsanalys

Fråga 1 - Avgränsning av slutkundsmarknaden, olika tekniker

Mellan bredbandstjänster via mobila nät och bredbandstjänster över fiber- och kabel-tv-nät förekommer det väsentliga skillnader vad gäller faktorer som påverkar tjänsternas kvalitet och kapacitet. Bredbandstjänster som erbjuds via mobila nät ingår därför inte på de relevanta slutkundsmarknaderna.

a) Delar ni PTS bedömning att bredbandstjänster som erbjuds via mobila nät inte ingår på den relevanta produktmarknaden på slutkundsnivå? Motivera gärna varför.

Svar: Ja, vi delar den uppfattningen på grund av de väsentliga skillnaderna i tekniken bredbandstjänsterna emellan. För en slutkund kan den tekniska skillnaden ge upphov till om bredbandstjänsten rent av fyller sitt syfte eller ej. Exempelvis bör ett trygghetslarm eller tillsynskamera installerat i en användares hem primärt användas fast i stället för mobil uppkoppling då tjänsterna tenderar fungera bättre över fast uppkoppling i inomhusmiljö och således kan undvika incidenter till följd av bristfällig uppkoppling. Omvänt krävs en mobil uppkoppling om trygghetslarmet avses nyttjas i utomhusmiljö.

b) Om nej, beskriv varför.

Svar: N/A.

Fråga 2 - Avgränsning av slutkundsmarknad, uppdelning mellan en- och flerfamiljshus

Förutsättningarna för att förhandla om priser samt skillnaderna i faktiska slutkundspriser är så pass väsentliga att bredbandstjänster levererade över fibernät till enfamiljshus respektive till fiber- eller kabel-tv-nät till flerfamiljshus utgör olika produktmarknader på slutkundsnivå. Slutkundsmarknaden består därför av två olika relevanta produktmarknader,

- En för bredbandstjänster till enfamiljshus, och
- En för bredbandstjänster till flerfamiljshus.

a) Delar ni PTS bedömning att det finns skäl att avgränsa olika produktmarknader på slutkundsnivå? Motivera gärna.

Svar: Ja, vi delar den uppfattningen men endast vid betydande storlek av flerfamiljshuset. Det är exempelvis sannolikt att slutkund kan förhandla om priset på bredbandstjänsterna vid gruppavtal omfattande ca 50st lägenheter men inte vid 3st lägenheter. En villakund betalar vanligen betydligt mycket mer för sin bredbandstjänst via fibernätet i förhållande till exempelvis en boende i en bostadsrättsförening med fler än 50st lägenheter. Slutkundspriset för gruppavtalet kan därtill bli än lägre, och skilja sig än mer från slutkundspriset hos enfamiljshuset, om kommunikationsoperatören exkluderas ur leveransen till bostadsrättsföreningen som i stället konverteras till en "vertikal leverans".

b) Om nej, beskriv varför.

Svar: N/A.

Fråga 3 - Avgränsning av relevant grossistmarknad

Mot bakgrund av skillnader som föreligger vad avser förekomsten av kommersiellt utbud av lokalt tillträde, produktutformning, lönsamhet och prissättning, gör PTS bedömningen att det finns sådana skillnader i konkurrenssituation att det finns skäl att avgränsa olika relevanta produktmarknader även på grossistnivå, nämligen

- Lokalt tillträde till fibernät som ansluter enfamiljshus (1-2 hushåll), och
- Lokalt tillträde till fibernät som ansluter flerfamiljshus (bostadshus med mer än

två lägenheter).

a) Delar ni PTS bedömning att det finns skäl att avgränsa olika produktmarknader på grossistnivå?

Svar: N/A.

b) Delar ni bedömningen att gränsdragningen är ändamålsenlig? Om inte, beskriv hur en gräns enligt er uppfattning bör dras och varför.

Svar: N/A.

Fråga 4 - Avgränsning av geografisk marknad, lokalt tillträde till enfamiljshus

Nätägare som byggt fibernät till enfamiljshus möter inte något nämnvärt konkurrenstryck från andra nätägare. Det är inte heller möjligt att gruppera olika nätägares nät för att identifiera andra möjliga geografiska marknader.

Produktmarknaderna för lokalt tillträde till enfamiljshus är därför geografiskt avgränsade till respektive nätägares nät.

a) Delar ni PTS bedömning att den geografiska marknaden omfattar respektive nätägares nät (som ansluter enfamiljshus)?

Svar: Ja. Situationer där två nätägare parallellt har grävt ner fiber i områden med enfamiljshus under samma period har förekommit varpå konkurrens uppstod under själva införsäljningen av fiberanslutningen. När väl enfamiljshuset har en färdig fiberanslutning från den ena nätägaren så är kostnaden troligtvis för hög för att husägaren ska berättiga att låta även den andra nätägaren ansluta huset varpå konkurrensen uteblir i praktiken.

b) Om ni inte håller med, förklara varför och hur ni anser att den geografiska marknaden bör avgränsas?

Svar: N/A.

Fråga 5 – Avgränsning av geografisk marknad, lokalt tillträde till flerfamiljshus

Nätägare på marknaden för flerfamiljshus kan visserligen möta ett visst konkurrenstryck från andra nätägare, pga. faktisk paralleletablering eller hot om paralleletablering. Konkurrenstrycket är dock inte så tydligt och väsentligt att det är möjligt att identifiera områden som är mindre eller större än respektive nät, där konkurrensvillkoren är homogena och väsentligen annorlunda än i andra områden. Sammantaget saknas förutsättningar för att identifiera skillnader i konkurrensförhållanden mellan olika andra geografiska områden än nät. Produktmarknaderna för lokalt tillträde till flerfamiljshus är därför geografiskt avgränsade till respektive nätägares nät.

a) Delar ni PTS bedömning att den geografiska marknaden omfattar respektive nätägares nät (som ansluter flerfamiljshus)?

Svar: N/A.

b) Finns det enligt er uppfattning ytterligare omständigheter som stödjer slutsatsen att marknaden är nätbaserad?

Svar: N/A.

c) Om ni inte håller med, förklara varför och hur ni anser att den geografiska marknaden bör avgränsas?

Svar: N/A.

Fråga 6 – Trekriterietestet, lokalt tillträde till enfamiljshus

Marknaderna för lokalt tillträde till enfamiljshus har sådana särdrag att det är motiverat att införa skyldigheter för företag som har betydande marknadsinflytande. Detta beror främst på avsaknaden av infrastrukturkonkurrens i kombination med avsaknad av tillgång till grossisttillträde som ger grossistkunderna reella möjligheter att konkurrera effektivt. Trekriterietestet är således uppfyllt.

a) Delar ni PTS bedömning att marknaderna för lokalt tillträde till enfamiljshus har sådana särdrag att det generellt sett finns ett regleringsbehov? Motivera gärna varför.

Svar: Ja. Vi instämmer i att det saknas infrastrukturkonkurrens för lokalt tillträde till enfamiljshus. Om den lokala nätägaren även tillhandahåller egen bredbandstjänst till slutkund skapas incitament att möjligen försvåra grossisttillträdet för externa operatörer.

b) Om ni inte delar PTS bedömning, vänligen förklara varför.

Svar: N/A.

c) Stämmer PTS bedömning att det generellt saknas kommersiell tillgång till lokalt tillträde (från andra än Telia, som i nuläget är reglerat)? Om inte vänligen förklara. Ange särskilt om detta avser en specifikt nät/nätägare.

Svar: Ja. När det kommer till mer nischade tjänster så som välfärdsbredband (bärartjänst anpassade för trygghetslarm, tillsynskameror, sensorer inom vård och omsorg, mm) så har en handfull nätägare i Sverige tagit fram egna lokala versioner av välfärdsbredband som de säljer till sina kommuners omsorgsverksamheter, direkt eller via kommunens upphandlade leverantör av välfärdsteknik. Som extern grossistkund med ett nationellt standardiserat välfärdsbredband skapas därför ibland svårigheter i grossisttillträdet då nätägaren vill behålla den lokala affären med kommunen. Svårigheterna kan uppstå genom att nätägaren nekar till uppsättning/justering av en tjänst i enlighet med det nationella välfärdsbredbandet eller genom att ställa monetära motkrav för uppsättning/justering av tjänsten vilket hindrar grossistkunden från tillträde.

Detta resulterar i att kommunens upphandlade leverantörer av välfärdsteknik behöver anpassa sig tekniskt efter lokala versioner av välfärdsbredband hos olika nätägare utöver den nationella standarden. De lokala anpassningarna fördyrar slutleveransen av välfärdstekniska tjänster till kommunerna och äventyrar samtidigt välfärdstjänsternas slutgiltiga kvalitet.

Komplexiteten i att tvinga en leverantör av välfärdsteknik att anpassa sig efter lokala versioner av välfärdsbredband i fibernäten hämmar även incitamenten att utöka användningen av fibernäten för uppkoppling av välfärdsteknik. Detta trots fibernätens klara fördelar när det kommer till robust uppkoppling av kritiska tjänster.

Fråga 7 – Trekriterietest, lokalt tillträde till flerfamiljshus

Övergripande strukturer och egenskaper på marknaderna för lokalt tillträde till flerfamiljshus i Sverige innebär att marknaderna inte kan anses ha sådana särdrag att det är motiverat att ålägga skyldigheter i syfte att motverka konkurrensproblem. Främst beror detta på tillgången på kommersiellt lokalt tillträde och fastighetsägarnas starka ställning. Trekriterietestet är således inte uppfyllt.

a) Delar ni PTS bedömning att marknaderna för lokalt tillträde till flerfamiljshus har sådana särdrag att det saknas regleringsbehov? Motivera gärna varför.

Svar: N/A

b) Finns det ytterligare omständigheter som stödjer denna slutsats?

Svar: N/A

c) Om inte, förklara varför reglering behövs. Ange särskilt om detta avser en specifikt nät/nätägare.

Svar: N/A

Frågor som rör PTS fortsatta utredning

PTS kommer efter samrådet att vidta särskilda utredningsåtgärder för den fortsatta utredningen avseende förekomst av betydande marknadsinflytande och skyldigheter. PTS skulle ändå uppskatta er initiala uppfattning enligt följande.

Fråga 8 – Betydande marknadsmakt

Vilka omständigheter kan enligt er uppfattning tala för eller emot att nätägare har, eller kan utöva, betydande marknadsinflytande på sin egen marknad för lokalt tillträde till fibernät till enfamiljshus?

Svar: Det lokala tillträdet tenderar att påverkas extra mycket vid situationer där nätägaren är delaktig i hela kedjan och både är kommunikationsoperatör och tillhandahåller egen bredbandstjänst till slutkund i och med att incitament då uppkommer till att undanhålla konkurrens genom justering av anslutningsavgifter eller andra krav på grossistkunden vid anslutning till nätet.

Fråga 9 – Skyldigheter

Om ni delar PTS bedömning avseende regleringsbehov på marknaderna för lokalt tillträde till enfamiljshus,

a) Har ni någon uppfattning vilken typ av grossisttillträde som bör åläggas (t.ex. lokalt fysiskt och/eller virtuellt (VULA), annan skyldighet)?

Svar: N/A.

b) Förklara om detta gäller generellt eller på nätmarknader av olika typ och storlek.

Svar: N/A.